

УДК 37;378.2

DOI 10.58649/1694-8033-2023-2(114)-262-269

СЫДЫКБАЕВА Б. Ш.
Ж. Баласагын атындагы КУУ
СЫДЫКБАЕВА Б. Ш.
КНУ им. Ж. Баласагына
SYDYKBAEVA B. SH.
KNU J. Balasagyn

КОТОРМОЧУ-СТУДЕНТТЕРДИН КОТОРМОЧУЛУК КОМПЕТЕНТТҮҮЛҮГҮН КАЛЫПТАНДЫРУУДАГЫ МАСЕЛЕЛЕР

**ПРОБЛЕМЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
СТУДЕНТОВ-ПЕРЕВОДЧИКОВ**

**PROBLEMS OF DEVELOPING TRANSLATION COMPETENCE OF TRANSLATOR
STUDENTS**

Аннотация: Макалa окутуунун котормочу багытындагы студенттердин котормочулук компетенциясын калыптандыруу проблемасына арналган. Изилдөөнүн предмети котормочулук компетенттүүлүгүн болуп эсептелет. Жогорку окуу жайларда котормочу адистигиндеги студенттердин котормочулук компетенциясын калыптандырууда зарылдыктар негизделди. Чет тилин окутууда студенттердин котормочулук компетенциясынын калыптанышынын теориялык негиздерине талдоо жүргүзүлдү. Бир катар дидактикалык принциптерди практикалык ишке ашыруунун жолдору формалары, ыкмалары да каралат. Жыйынтыгында котормочу-студенттердин котормочулук көндүмдөрүн жана жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүүдө илимийлүүлүк, абийирдүүлүк, системалуулук, жеткиликтүүлүк жана көрсөтмөлүүлүк сыяктуу салттуу дидактикалык принциптерди кармануу зарылчылыгын эске алуу менен негизделет.

Аннотация: Статья посвящена проблеме формирования переводческой компетенции студентов переводческого направления обучения. Предметом исследования является переводческая компетенция. Установлены потребности в формировании переводческой компетенции у студентов переводческих специальностей высших учебных заведений. Проведен анализ теоретических основ формирования переводческой компетенции студентов при обучении иностранному языку. Также рассматриваются пути, формы и методы практической реализации ряда дидактических принципов. В результате в развитии переводческих навыков и умений студентов-переводчиков исходит из необходимости придерживаться таких традиционных дидактических принципов, как научность, добросовестность, системность, доступность и выразительность.

Abstract: The article is devoted to the problem of developing the translation competence of students in the field of translation studies. The subject of the research is translation competence. The needs in building translation competence among the students of translation studies of higher education institutions have been identified. We have analyzed the theoretical foundations of developing the translation competence of students in their foreign language studies. Ways, forms and methods of practical implementation of a number of didactic principles are also considered. As a result, the development of translation skills and abilities of translation students is based on the need to adhere to such traditional didactic principles as scholarship, conscientiousness, consistency, accessibility and expressiveness.

Негизги сөздөр: котормо, компетенция, калыптандыруу, адистик, которуу, принцип

Ключевые слова: перевод, компетенция, формирование, специальность, перевод, принцип

Keywords: translation, competence, developing, specialist, translation, principle

Акыркы бир нече он жылдыкта бул иш эл аралык сооданын кеңейишинен иммиграциянын өсүшүнөн, ааламдашуу, тилдик чектөөлөрдүн билгн жана медианын, технологиянын өсүшүн, кеңейиши менен шартталып келет. Ушул себептен улам, котормочу ар кандай тексттердеги идеяларды жана дискурстарды өтө чынчылдык жана тактык менен чечмелөө аракети аркылуу эки тилди же көп тилди которуп берүүнүн катары, ошондой эле маданият жана фактыларды жеткирүүнүн катары маанилгн орунга ээ. Эгерде котормо тил менен ой жүргүзүүнүн өз ара байланыш процесси болсо, анда биз аны искусство же кол өнөрчүлүк деп эсептешибиз керек деген көз караштар жана анын татаал процесс аркылуу ишке ашарынан кабар берген ойлор четтен чыгат. Котормочу болуу оор жумуш, кээде ал туңгуюкка кептеткен учурларга кабылса да чынчылдыкты, токтоолукту талап кылган бай жана керектгн кесип. Акыркы мезгилдерде педагогикада студенттерди чыгармачылык менен иштей алышы нчнн компетенцияларды активдгн издөө замандын талабы болуп жатат. Котормочу-студенттердин иштиктгн сапаттарын жакшыртуу, билим деңгээлин жогорулатуу, көндүмдөрүн, жөндөмдгнлктөрүн, тажрыйбасын жана адамдык моралдык позициясын тарбиялоо алкагында алардын профессионалдык котормо компетенттгнлгнн калыптандыруу котормочуларды кесипке даярдоонун максаты болуп саналат.

Котормочу-студенттердин котормочулук компетенциясын калыптандыруу жана алардын кесиптик баарлашуу маданиятын калыптандыруу келечектеги котормочулардын жалпы маданий жана атайын компетенцияларын өздөштүрүүгө багытталган дисциплиналарды интеграциялоо процессинде ишке ашырылат. Бул дисциплиналардын номенклатурасынын ичинен артыкчылыктуу орунду —Оозеки баарлашуу маданияты, —Котормонун практикалык курсу, —Котормонун теориясы, —Иштиктгн чет тили, ошондой эле —Компьютердик лингвистика, сыяктуу дисциплиналар ээлейт. —Маданият таануу, —Психология, —Теориялык фонетика, —Теориялык грамматика, —Лексикология, —Стилистика.

Бул дисциплиналардын интеграциясы котормочу адистиктеги студенттерди даярдоодо, ар түрдгн коомдук, багыттагы тексттер, көркөм чыгармалар менен иштөөдө, ар кандай функционалдык жана стилистикалык тиешелгн тексттерге аналитикалык комментарий берүүнүн көндүмдөрүн өздөштүрүүдө, алган теориялык билимдерин маданияттар аралык байланыш процессинде практикада колдонууда, илимий адабияттар менен иштөө, алынган билимдердин негизинде өз алдынча изилдөө милдеттерин коюу жана аларды

чечннннн адекваттуу ыкмаларын табууда котормочу-студенттерге мнннзднн болгон котормо процессинде келип чыккан кыйынчылыктарды терең тншнннн менен студенттердин теориялык билимдерин жана практикалык кнднмдөрнн бекемдөөдө ишке ашырылат.

Котормочу-студенттин ишинин эффективдннлннн нагыз тилден которула турган тилге которууда анын чеберчилик деңгээли менен аныкталат. Жогорку окуу жайларда котормо бөлнмдөрнннн студенттерине, биринчиден, пикир алышууну калыптандыруунун оозеки жана жазуу жнзндөгн формаларына нйрөтөт. Экинчиден, котормочулук ишинде эки элдин тили эле эмес, эки элдин маданияты дагы орун алат. Демек, котормочу мугалимдин милдети – студенттердин улуттук жана чет элдик маданияттардын ортосундагы байланышты тнзө билнн жөндөмнн камтыган маданияттар аралык кнднмдөрдн калыптандырууда, башка маданияттын өкнлдөрн менен байланыш тнзнн нчнн ар кандай стратегияларды таанууда жана колдонууда ортомчу катары иш алып барат. Котормочу адистикке даярдоодо жана котормочу-студенттерди окутууда алардын негизги компетенттннлнктөрнн калыптандыруу нчнн кыйла кылдат жана комплекстнн мамилени талап кылат, айтылган көйгөйлөр макаланын актуалдуулугун аныктайт.

Маданий аралык байланышта тилдин вербалдык жана вербалдык эмес коммуникациясы пикир алышууда эки маданияттын диалогу катары каралат[1]. Адистерди даярдоо учурунда котормо иши, чет тилин нйрөннндөгн иш-аракеттердин ар кандай тнрлөрнндө колдонулат: грамматика, лексика, угуу, снйлөө, окуу, жазуу имитациялоо. Башка жагынан алганда, чет тилин нйрөннндөгн айтылган аспектилер нагыз текстти туура чечмелөө нчнн, алардагы логикалык ой-туюмдарды адекваттуу тншнннн нчнн, грамматикалык, синтаксистик, лексикалык, стилистикалык табияттагы бирдиктерди которуп нйрөннн кнднмдөрнн калыптандыруу нчнн багытталат. Чет тилин котормочу-студенттерге нйрөтнн процессиндеги иш студенттердин тилдик компетенциясына таянат, ал жалпы максатты камтыган окутуунун мазмуну, каражаттары жана методдору менен бирге ишке ашат. Котормочу студенттерди даярдоодо анын негизги милдети келечектеги адистердин когнитивдик жана коммуникативдик жөндөмдөрнн өркнндөтнндө салттуу окутуу снйлөө, окуу, жазуу, угуу менен катар системалаштыруу жана котормо боюнча билимдерин кеңейтнн ошондой эле котормо принциптерин жана ыкмаларын нйрөтнн, мазмунду туура берип которууну нйрөтнн жана кеп ишмердннлннн жакшыртуу болуп саналат.

Котормочу окутуу процессинде котормочу-студенттердин коммуникативдик компетенциясын калыптандырууда ролдук оюндар эффективднн жыйынтык берет. Профессионалдык темага негизделген кырдаалда ролдук оюнду аткаруу башкача айтканда, студенттер ар кандай кырдаалдарга байланышкан «котормочунун» ролун аткарышат. Тил кыйынчылыктарын жеңнндө (мислалы, коомдук-саясий тексттердеги клишелер, илимий-технологиялык терминология ж.б.) котормо текстиндеги тншнннктн жеткире алуу же болбосо пикир алышууда боло турган снйлөшнн процессиндеги кечирим суроо, ыраазычылык билдирген негизги тншнннктөрдн калыптандыруудагы токсоолдуктардан өтншөт. Ролдук оюнду аткарууда ар кандай даражадагы котормочу-студенттер тартылышы мнкнн, алар окуу мнмкннчнлнктөрннө жана психологиялык өзгөчөлнктөрннө жараша катыша алышат.

Аудиторияда котормочу студенттердин котормочулук жөндөмдннлнктөрнн арттырууда комплекстнн аспектилер камтылыш керек:

лингвистикалык, теориялык, филологиялык жана котормо таануу боюнча практикалык билимдер;

ар кандай жанрдагы жана стилдеги чыгармалардын тексттик материалдар;

пикир алышууда негизги функцияларды аткарган (когнитивдик, маалыматтык, этикет) жана котормо боюнча интерактивднн материалдар;

котормочу-студенттердин котормо менен иштөөдө лингвистикалык билимдерин кеңейтнн нчнн атайын тексттер. Аталган аспектилер котормочу-студенттердин коммуникативдик компетенттннлннн калыптандырып алардын социалдык-маданий жана медиа сыяктуу иш-чараларда белгилнн деңгээлде кездеше турган тоскоолдуктарды жеңе алууга жардам бере алат.

Котормочу адистигиндеги студенттердин котормочулук компетенттннлннн калыптандыруу процессинде алардын иш-аракети тилдик багыттагы ишмердннлннккө гана багытталбастан кеп ишмердннлннндөгн нормативдерди сактоого, жнрнм-турум, жакшы мннөз сапаттарын сиңирннгө, социалдык жактан шартталган диалогдук, монологдук дискурстарда коммуникативдик сыпатка даярдоого дагы багытталат.

Котормочу-студенттерди окутууда аудиторияда сабактын мннөзн көбннчө окуу иш-аракеттеринин ар кандай тнрлөрнн камтыйт. Котормочу-студенттердин котормочулук компетенттннлннн калыптандыруу окутуучунун сабакты алып баруудагы уюштуруучулук жөндөмдннлнннөн, билим бернн процессинде маалыматты тншннднрнндө колдонгон технологиялардан, снйлөө маданиятынан, сөз байлыгынан, колдонгон булактарынан дагы көз каранды болот. Мындан тышкары, окутуучу тексттерди которуу жолдорун көрсөтөт, анын ортомчулук ишмердннлннн аткарууда (медиация жөндөмдөрн жана көнднмдөрн), котормочу-студенттер өздөрнннн деңгээлине жараша керектнн нерселерди өздөштнрнп алуу мнмкннчнлннн чет тилин нйрөннндө котормо иши жемишин берет.

Ар бир котормо ишинин бир же бир нече спецификалык максаттары бар жана ал кандай гана болбосун, адамдардын бири-бирин тншннннн нчнн багытталат жана котормонун негизги максаты болуп маалыматты бир тилден экинчи тилге өткөрнн куралы болуп эсептелет. Котормо – бул маалыматты бир тилден экинчи тилге которуу процесси болгондуктан тактап айтканда анын негизги максаты «оригиналдуу тилдин» вербалдык жана грамматикалык мннөздөмөлөрнн так берилиши, аларды «котормо тилге» өткөрнн ошол эле учурда тнпнуска тилине которууда бардык реалдуу маалыматтар сакталышы керек.

Болочок котормочулардын профессионалдык баарлашуу маданиятын калыптандыруу процессин анын бардык субъекттеринин (студенттердин, окутуучулардын, кесипкөй котормо коомчулугунун өкнлдөрнннн, коомдук тнзнмдөрднн өкнлдөрн), конкреттнн дидактикалык системада ишке ашырылары илимий изилдөөлөрдө айтылып келет.

Котормочу-студенттер жана котормочулар котормодо ишинде туш болгон кыйынчылыктардан кутула алышпайт. Норддун [2] пикири боюнча, котормо проблемасы – котормочу белгилнн бир котормо процессинде чечннгө тийиш болгон объективднн маселе "котормочу конкреттнн котормо милдетин аткаруунун жнрншнндө чечннгө тийиш" экендигин белгилейт. Котормо көйгөйлөрнннн ар кандай тнрлөрн бар алар: прагматикалык, металингвистикалык, трансфердик жана лингвистикалык проблемалар болушу мнмкнн.

Айрым котормочулар «жакшы» котормо же «жакшы» котормочу жооп берннгө тийиш болгон бир катар талаптарды коюу менен «котормонун нормативдик теориясын» тнзннгө аракет жасашкан. Француз гуманисти, акын жана котормочу Этьен Доле (1509-1546) котормочу төмөнкн беш принципти сактоого тийиш деп эсептеген: [3].

каторула турган текстти жана автордун айтайын деген оюн жакшы тншнннн;
тнпнуска тили менен котормо тилин мыкты билнн;

тнпнусканын мазмуну менен формасын бурмалоого алып келе турган сөзмө-сөз которуудан оолак болуу;

котормодо кеңири колдонулган сөздөрдн пайдалануу;

сөздөрдн туура тандоо жана жайгаштыруу менен тнпнусканын таасирине жетишнн.

Кандай гана текстти которбосун котормочу көптөгөн тоскоолдуктарга туш болот, ал бардыгын байкашы керек. Биринчи көйгөй оригиналдуу тилди окуп тншнннгө байланыштуу болушу мнмкнн. Бул тоскоолдукту өздөштүргөндөн кийин, котормочу котормо ишиндеги кыйынчылыктардын бири болуп эсептелген семантикалык жана маданий өзгөчөлүктөрдн тншнннн этабына келет [4]. Ката кетирбөө нчнн котормочудан кылдаттык менен кароону талап кылган семантикалык мннөздөгн туюнтмалар бир тектнн, чыныгы жана жалган дос деп аталган тектеш сөздөр, калька, оригиналдуу тилге жат формалар, пайда болгон жана кабыл алынган терминдер, жаңы терминдер жана афоризмдер. Мунун баары «каторулгус лингвистика» деп аталат. Маданий табиятына келсек, ал «каторулбаган маданияттарды» (мисалы, макал-лакаптар, тамашалар, анекдоттор, сөз оюну же ыңгайсыздыкты же тилди туура эмес колдонууну болтурбоо нчнн сөздөрдн камтыйт.

Өздөштүрүлгөн сөзднн тилдердеги маанилик айырмачылыктарынан да тил аралык омонимдер, башкача айтканда, тузак сөздөр пайда болушу ыктымал. Алсак, англис тилиндеги magazine деген сөз бизге тааныш «магазин, днкөн» деген сөз эмес, ал «журнал» деген маанини билдирет жана ушундай которулууга тийиш. Ал эми француз тилиндеги journal болсо журнал эмес, газета деген мааниде колдонулат. Англисчеден кыргызчага которууда котормочулар менен тилмечтерди көп учурда жаңылыштыкка кириптер кыла турган мындай сөздөрднн катарына anecdote (анекдот эмес, атактуу адамдардын турмушунан алынган кызыктуу окуя), angina (ангина эмес, стенокардия), cabinet (кабинет эмес, шкаф), compositor (композитор эмес, терннчн, наборщик), lunatic (лунатик эмес, акылынан айныган адам), mayor (майор эмес, шаардын мэри) деген сыяктуу сөздөрдн кошууга болот.

Кээде мындай сөздөрднн тнпнуска тилинде же котормо тилинде кошумча мааниси бар болушу мнмкнн. Буга мисал катары officer (кызматкер, офицер эле эмес), original (чыныгы, анык, оригиналдуу эле эмес), student (окуучу, студент эле эмес), novel (роман, новелла эле эмес), general (негизги, жалпы, кадимки, генералдык эле эмес), engineer (моторист, машинист, инженер эле эмес), aggressive (кнжнрмөн, демилгелнн, агрессивднн эле эмес) деген сыяктуу сөздөрдн келтирннгө болот.[3] Котормочу-студент кабыла турган кыйынчылыктардын бири мыкты сөзднктөрдө да кездешпеген, керек болсо эне тилинде снйлөгөн адамдар дагы сөздөрднн так маанисин бере албаган жагдай терминдердин —жок болуусу болуп эсептелет. Мындай шартта котормочу-студент "контексттик интуицияга" башкача айтканда сөзднн контекстиндеги "жашыруун" элементтин эң жакын тааныш жана тншннднрннчн маанисин табуу жөндөмннө ээ болушу керек.

Котормо процессинде кандай гана кыйынчылыктар болбосун, котормочу-студент оригиналдуу тексттин маанисин которууда которулган тексттеги атайын билдирннлөр тиркемелерге багытталыш керек. Оригиналдуу тилдеги айтылган кабардын эң жакын эквиваленти биринчи моралдык аспект, экинчи стилиситикалык аспектиден карала тургандыгын котормочу-студенттин билннсн зарыл.

Окурмандар (рецепторлорду) текстти белгилнн бир жол менен тншннннннн же кабыл алышы нчнн котормочу өзнннн алдында турган маселени чечиши керек, анткени ал окурмандардын (рецепторлорду) текстти белгилнн бир жол менен тншннннннн же кабыл алышын каалайт. Бул учурда, каталар же татаал көйгөйлөр котормодо "билимдин

жетишсиздигин" жаратышы мүмкүн жана котормодогу кездешкен көйгөйлөр чечилбесе, котормодон кеткен каталар пайда болот берет [5]. Мындай абалды болтурбоо үчүн экинчи тилди нйрөннчлөр, котормочу-студенттер жана котормочулар котормочулук компетенцияларын өнктрннс керек жана бул кесипке ээ болуудагы эң актуалдуу маселелерден болуп саналат.

Котормочулук компетенцияны калыптандырууда Митам жана Хадсон компетенцияны —мыйзамдардын ички системасы деп аныкташып жана ал адамдын тил жөндөмүн калыптандырат" деген аныктамаларын айтып келишет. Котормочунун котормочулук жөндөмдүүлүгүн калыптандырууда тншннн жөндөмүн калыптандырган снйлөмдөрдүн анын ичинде мурда укпаган снйлөмдөрдүн, белгилнн деңгээлде снйлөмдөрдүн маанисин ажыратып билнн, эки маанилнн снйлөмдөрдүн же жөнөкөй маанини билдирген снйлөмдөрдүн байкай билнн жөндөмдүүлүгүн калыптандыруу керектигин айтышат. Котормочунун компетентүүлүгүн, бул алмаштырылгыс жашыруун система жана кайталануучу жөндөмдөрдүн камтыган билим экендигин далилдешет.

1- Эки тилдеги коммуникативдик компетентүүлүк лингвистикалык жана маданий билимдердин жана социолнгвистиканын элементтерин, айлана-чөйрө менен байланышты көзөмөлдөөнн (б.а. энциклопедиялык билимдер) жана билимдерден тышкары атайын багыттар боюнча объективднн билимди камтыйт.

2- Которуунун эффективдүүлүгүн (ийкемднн эквиваленттерди табуудагы кыйынчылыктар).

3- Машина/кесиптик компетентүүлүк (кыскартылган котормодон же документтерди которуудагы кыйынчылыктардан)

4- Психологиялык/физикалык компетентүүлүк (чыгармачылыкты жана логикалык ой жнгртннн билдирет)

5- Стратегиялык компетентүүлүк. [6]

Жогорудагы маалыматтардын негизинде, компетентнн котормочу ээ болушу керек болгон кээ бир маанилнн сапаттарды санап чыгууга болот.

чет тилде окуй билнн.

предметти билнн.

лингвистикалык интуиция (эне тилде да, чет тилде да).

которулган тилде эркин, так, кыска жана так жаза билнн.

Баштапкы жана котормо тилдерин, ошондой эле котормо методологиясын кеңири билнн.

котормо жана аны кантип колдонууну тншннн;

ар кандай типтеги тексттерди окууга терең кызыгуу;

ойлорун так жана ачык айта билнн;

карама-каршы жана чырмалышкан идеяларды чече билнн;

ыңгайлуу жана колдоочу иш чөйрөнн тнзнн, колдоо жана колдоо жөндөмн;

изилдөөлөрдүн өнктрннн жөндөмдүүлүгүн;

тактык, ишенимдүүлүк, өзнн-өзн сыңдоо жана талдоо жөндөмдүүлүгүн;

баалоонун так критерийлерин билнн.

Котормочу-студенттердин котормочулук жөндөмдүүлүгүн калыптандырууда кесиптик баарлашуу маданияты дагы негизги орунду ээлейт. Алар заманбап технологияларды колдонууда жана аны уюштурууда, көндөмдөрдүн өздөштрннгө багытталган билимдерге ээ болууга, таанып-билнн иш-аракеттерине ыңгайлашууга, профессионалдык котормочулук ишмердиктин методдорун калыптандырууга, профессионалдык чеберчиликти өнктрннгө

котормочулук жөндөмдөрдүн сиңирингө, аларды ишке ашыруу үчүн зарыл болгон жеке сапаттарга, котормо жана котормо таануу жаатындагы ишмердүүлүктөр жөнүндө кеңири маалыматтуу болууга, ошондой эле заманбап технологияларды өздөштүрүү жана колдонуу мүмкүнчүлүктөрүнө ээ болууга, котормо ишинде кесиптик тажрыйбасын өркүндөтүүгө багытталыш керек.

Котормочу-студенттердин кесиптик ишмердүүлүгүнүн өзгөчөлүгү бул чөйрөдөгү адистердин ишмердүүлүгүн коштоп жүргөн котормочулардын кесиптик баарлашуу процессинде маалыматтык, кеңеш берүүчү, психологиялык, координациялоочу жана башка функцияларды аткаруусу менен аныкталат. Келечектеги котормочулардын кесиптик баарлашуу маданияты бүтүндөй интеграциялык билимди түзөт: лингвистикалык, маданий, психологиялык, кесиптик (медицина, юриспруденция, тарых, экономика ж.б) социалдык жана билим берүү жаатындагы багыттарды камтыйт.

Кесиптик маданиятты калыптандыруу процессинде котормочу-студент төмөндөгүдөй жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүүнүн шарты:

- кесиптик баарлашуу маданиятынын өзгөчө көндүмдөрүн өнүктүрүү (коммуникациялык, маалыматтык, долбоорлоо ж.б.; аннотациялоо жөндөмдөрүн, жалпылоо, адекваттуу котормо ыкмаларын колдоно билүү;

конкреттештирүү, жалпылоо, семантикалык жайылтуу, лексика-грамматикалык трансформацияларды жана профессионалдык котормо маселелерин чечүү);

ийкемдүү профессионалдуу котормо ой жүгүртүүсүн, көңүлүн, кабылдоосун, эс тутумун жакшыртуу;

котормонун ар кандай конкреттүү чөйрөлөрүндөгү маселелерди чечүү үчүн заманбап технологияларды колдонууну тереңдетүү;

дүйнөнүн ар түрдүү маданияттарын салыштырып анализдөөнүн негизинде социалдык-маданий көз караштарын кеңейтүү;

нарктык багыттарды өздөштүрүү (патриотизмге, руханиятка, толеранттуулукка, глобалдуу ой жүгүртүүгө, котормочулук сапаттын жогорулатуу);

котормо мотивациясын өнүктүрүү;

котормочунун ишине мүнөздүү маданияттар аралык баарлашуунун типтүү коммуникативдик кырдаалдарында ишмердүүлүк тажрыйбасын өздөштүрүү [7].

Жогоруда белгиленген компетенциялар котормочу адистигиндеги студенттерди даярдоодо анын профессионалдык металингвистикалык компетенттүүлүгүн калыптандырмайынча мүмкүн эместиги көрсөтүп турат. Экинчи тилди өздөштүрүүгө багытталган кесиптик билимди берүүдө студенттердин өзүн-өзү өнүктүрүү концепциялары коммуникативдик мамиле кылууга негизделет. Студенттер котормочулук адистиги өздөштүрүүдө зарыл болгон шарттар кесипкөйлүк багытын бурбоо, ар дайым өзүн окуунун жана иштин үстүндө алып жүрүү болуп эсептелет.

Колдонулган адабияттардын тизмеси:

Петренко, Н.М. Подготовка студентов к межкультурной коммуникации // Вестник СумДУ, серия «Филологическая наука» – 2003. -№4 (50). – С. 200 — 203.

2 -Nord, С. Н. (1992): —Text analysis in translator training,|| in С. Dollerup & А. Loddegaard (eds.) Teaching Translation and Interpreting. Amsterdam-Philadelphia: John Benjamins, pp. 39-48.

Абдиев Т. Котормо таануу илимине киришүү. Бишкек – 2008., 113 б.

Бархударов Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и. частной теории перевода). М., 1975

Richards, J.C.& Rodgers, T. Approaches and Methods in Language Teaching. 2nd edition. CUP: United Kingdom. (2002).

Латышев Л.К. Перевод: теория, практика и методика преподавания [Перевод: Теория, практика и методы преподавания]. Москва, Академия, 2003, 192-стр.

Тарасюк Н.А., Филатова Е.А. Модель обучения иноязычному общению магистров педагогического образования на основе применения интерактивных познавательных стратегий (на примере направления подготовки 050100 Педагогическое образование, профиль подготовки «Языковое образование») // Преподаватель 21 века. 2014. № 1. С. 83–91

Петренко, Н.М. Підготовка фахівців з міжкультурної комунікації (підходи, пошуки) // Вісник СумДУ. Серія «Філологічні науки». – 2003. - № 4 (50). – С. 200 – 203